

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Adresat/Adresaci dokumentu:</i>	Egzaminatorzy egzaminu maturalnego z geografii
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Geografia
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Forma/Formy arkusza:</i>	MGE-R1_1P-203
<i>Termin egzaminu:</i>	Termin dodatkowy – lipiec 2020 r.
<i>Wersja:</i>	2
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	17 lipca 2020 r.
<i>Zastrzeżenia:</i>	Materiał wyłącznie do użytku wewnętrznego przez uprawnione osoby.

Egzaminatorze!

- Oceniaj prace zdających uczciwie i z zaangażowaniem.
- **Stosuj przyjęte zasady oceniania w sposób obiektywny.** Pamiętaj, że każda merytorycznie poprawna odpowiedź, spełniająca warunki określone w poleceniu, musi zostać pozytywnie oceniona, nawet jeżeli nie została przewidziana w przykładowych odpowiedziach w zasadach oceniania.
- Konsultuj niejednoznaczne rozwiązania zadań z innymi egzaminatorami lub przewodniczącym zespołu egzaminatorów. W przypadku niemożności osiągnięcia wspólnego stanowiska, rozstrzygajcie na korzyść zdającego.
- Przyznając punkty, nie kieruj się emocjami.
- Informuj przewodniczącego o wszystkich nieprawidłowościach zaistniałych w trakcie oceniania, w tym podejrzeniach o niesamodzielność w pisaniu pracy.

Zadanie 1.1. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

1. F
2. P
3. F

Zadanie 1.2. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

48°N

Zadanie 2. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

A, C, D

Zadanie 3.1. (0–2)**Schemat punktowania**

2 p. – za poprawne wyjaśnienie powstawania frontu z uwzględnieniem cyrkulacji mas powietrza.

1 p. – za poprawną przyczynę.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

- Front atmosferyczny powstaje, gdyż jest to strefa kontaktu mas powietrza różniących się pod względem fizycznym napływających z wyżu na biegunie i z wyżu na zwrotniku.
- Od północnego wschodu (NE) napływa zimne powietrze arktyczne, a od południowego zachodu (SW) cieplejsze, polarne i na granicy tych mas powietrza tworzy się front.

Przykład odpowiedzi niepełnej (za 1 p.): Jest to strefa kontaktu mas o różnych właściwościach.

Zadanie 3.2. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

1. F
2. F
3. F

Zadanie 3.3. (0–2)

Schemat punktowania

2 p. – za uwzględnienie w odpowiedzi wysokiego ciśnienia na biegunach jako przyczyny oraz siły Coriolisa odchylającej kierunek wiatrów.

1 p. – za uwzględnienie w odpowiedzi wysokiego ciśnienia na biegunach jako przyczyny **lub** siły Coriolisa odchylającej kierunek wiatrów.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Na biegunach występują stałe układy wysokiego ciśnienia. Od wyżów biegunowych wieją w kierunku niższych szerokości geograficznych wiatry, które są odchylane przez siłę Coriolisa (w strefie okołobiegunowej ma ona największą wartość). Tworzy się okołobiegunowy układ wiatrów północno-wschodnich.

Uznawana jest odpowiedź uwzględniająca prawoskrętność ruchu mas powietrza na półkuli północnej i lewoskrętność na półkuli południowej – bez odwołania się do nazwy – siła Coriolisa.

Zadanie 4.1. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

Zmiana położenia strefy zbieżności pasatów jest konsekwencją zmiany miejsca zenitalnego położenia Słońca w ciągu roku.

Zadanie 4.2. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

dużego

zachód

termicznego lata

Zadanie 5. (0–2)

Schemat punktowania

2 p. – za poprawną ocenę warunków klimatycznych i geomorfologicznych wraz z poprawnym uzasadnieniem.

1 p. – za poprawną ocenę warunków klimatycznych lub geomorfologicznych wraz z poprawnym uzasadnieniem.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Warunki klimatyczne:

Niesprzyjające, ponieważ pasmo górskie znajduje się poniżej granicy wiecznego śniegu (wysokość, na której ablacja jest większa niż akumulacja).

Warunki geomorfologiczne:

Sprzyjające, ponieważ w górach występują zagłębienia w których mógłby gromadzić się śnieg.

Zadanie 6.1. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

1. F
2. P
3. P

Zadanie 6.2. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – za wybór poprawnego numeru fotografii i poprawne uzasadnienie.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

Fotografia nr 2

Uzasadnienie, np.:

- Na fotografii nr 2 przedstawiono granit – skałę magmową jawnokrystaliczną. Minerale mogą wykształcić się w widoczne kryształy tylko gdy magma zalegająca głęboko pod powierzchnią ziemi zastyga powoli.
- Granit ma wykształcone duże widoczne kryształy (budowa jawnokrystaliczna), które powstają w wyniku powolnej krystalizacji magmy w wielkich intruzjach znajdujących się na dużych głębokościach.

Zadanie 7. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

Warszawa ma następujące cechy klimatu świadczące o większym kontynentalizmie:

- chłodniejsza zima (niższe temperatury powietrza)
- cieplejsze lato
- większa roczna amplituda temperatury powietrza
- większa różnica między sumą opadów w okresie lata w porównaniu z sumą opadów zimowych
- w Warszawie są wyższe opady latem, a niższe zimą
- suma opadów w Warszawie jest niższa niż w Świnoujściu.

Zadanie 8. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

D

Zadanie 9. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

1. P
2. F
3. F

Zadanie 10. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Dolina ma płaskie, szerokie dno.
- Zbocza doliny, przy których płynie rzeka są bardziej strome (podcinane na skutek erozji bocznej).
- Strome zbocza doliny są zalesione.
- Dolina jest kręta (rzeka tworzy meandry).
- Dolina ma przebieg zbliżony do równoleżnikowego.
- Zbocza doliny są poprzecinane mniejszymi dolinami strumieni wpływających do Popradu.
- Dolina jest wylesiona.
- Dolina jest asymetryczna.

Zadanie 11. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

Jaworzyna Krynicka 1114

Łysówka 617

Nowińska Góra 710

Zadanie 12. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

1. Milik
2. Jastrzębik

Zadanie 13. (0–1)**Schemat punktowania**

- 1 p. – za poprawny sposób obliczenia i poprawny wynik.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

$$90^{\circ} - 49^{\circ}21'30'' = 40^{\circ}38'30''$$

Zadanie 14. (0–2)**Schemat punktowania**

- 2 p. – za podanie czterech poprawnych argumentów uwzględniających zagospodarowanie i warunki środowiska przyrodniczego.
1 p. – za podanie trzech poprawnych argumentów uwzględniających zagospodarowanie i warunki środowiska przyrodniczego.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

Ze względu na zagospodarowanie:

- rozbudowana baza noclegowa (domy wczasowe, hotel, obiekty agroturystyczne, pola namiotowe, ośrodki wypoczynkowe)
- sanatoria
- pijalnie wód mineralnych
- obiekty sportowo-rekreacyjne (basen, park zdrojowy)
- obiekty zabytkowe (cerkiew, kościół, ruiny zamku)
- dostępność komunikacyjna (połączenie kolejowe i drogowe)

Ze względu na warunki środowiska przyrodniczego:

- występowanie wód mineralnych
- duże obszary leśne
- występowanie mofet
- malownicza dolina Popradu
- urozmaicona rzeźba terenu

Zadanie 15. (0–2)**Schemat punktowania**

- 2 p. – za uzupełnione poprawnie dwa wiersze.
1 p. – za poprawnie uzupełniony jeden wiersz.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawna odpowiedź

piętro regłowe – lasy bukowo-jodłowe
piętro halne – połoniny

Zadanie 16. (0–1)**Schemat punktowania**

- 1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

F-E-A-B

Zadanie 17. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

tundra

Zadanie 18. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

D

Zadanie 19. (0–1)

1 p. – za poprawne wyjaśnienie przyczyny różnic w amplitudzie.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

Amplituda pływów zależy od grawitacji Księżyca i Słońca. Różnice w wartości amplitudy wynikają z wzajemnego ułożenia Ziemi, Księżyca i Słońca. Największe amplitudy pływów występują w czasie pełni i nowiu, gdy siły przyciągania Księżyca i Słońca sumują się, zaś najniższe – w czasie I i III kwadry Księżyca, gdy siły przyciągania tych dwóch ciał niebieskich się równoważą.

Zadanie 20. (0–2)**Schemat punktowania**

2 p. – za dwie poprawne przyczyny oraz dwa poprawne wyjaśnienia.

1 p. – za dwie poprawne przyczyny.

albo

1 p. – za jedną poprawną przyczynę z poprawnym wyjaśnieniem.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedziWybrzeże 1.

Przyczyna:

– Obecność różnych prądów morskich.

Wyjaśnienie:

– Na wschód od Japonii zbiegają się dwa różne prądy o innym zasoleniu i różnej temperaturze powierzchniowych wód oceanicznych, co stwarza dogodne warunki do występowania wielu gatunków ryb.

Wybrzeże 2.

Przyczyna:

– Upwelling.

– Zimny prąd morski (Peruwiański, Humboldta).

Wyjaśnienie:

– Upwelling powoduje wynoszenie zimnych dotlenionych i zasobnych w związki mineralne wód głębinowych, co sprzyja rozwojowi planktonu.

- Zimny prąd morski niesie dobrze dotlenione wody (jest zasobny w sole mineralne) sprzyjające rozwojowi planktonu.

Zadanie 21. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

1. F
2. P
3. P

Zadanie 22.1. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za podanie poprawnego podobieństwa i różnicy.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

Podobieństwo:

Na obu obszarach dominują zbiorowiska leśne.

Różnica:

- Na obszarze A występuje las liściasty, a na obszarze B las iglasty.
 - Na obszarze A występuje wilgotny las równikowy, a na obszarze B tajga.
 - Las występujący na obszarze A jest bardziej zróżnicowany gatunkowo niż las na obszarze B.
- Nie uznaje się odpowiedzi odnoszących się wyłącznie do porównania powierzchni formacji roślinnych.*

Zadanie 22.2. (0–2)

Schemat punktowania

2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

1. kukurydza
2. ziemniak
3. soja
4. trzcina cukrowa

Zadanie 23. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

- A. Chiny B. Stany Zjednoczone (USA)

Zadanie 24. (0–2)**Schemat punktowania**

2 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

A. śląskie

B. lubuskie

C. warmińsko-mazurskie

Zadanie 25. (0–1)

1 p. – za podanie poprawnego wyjaśnienia.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

Gospodarstwa o małej powierzchni charakteryzują się na ogół niską towarowością. W efekcie rolnicy uzyskują niskie dochody, które nie dają możliwości inwestowania na większą skalę np. w maszyny i nawozy.

Zadanie 26.1. (0–2)**Schemat punktowania**

2 p. – za podanie dwóch podobieństw i dwóch różnic.

1 p. – za podanie dwóch podobieństw albo dwóch różnic albo jednego podobieństwa i jednej różnicy.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Podobieństwa:

Zarówno w miastach jak i na wsi:

- największą część społeczeństwa stanowi ludność w wieku produkcyjnym.
- w starszych grupach wiekowych występuje przewaga liczebna kobiet w stosunku do liczby mężczyzn.

Różnice:

- W strukturze wiekowej ludności miejskiej są lepiej widoczne wyże i niższe demograficzne.
- W miastach przewaga liczebna mężczyzn występuje jedynie w młodszych grupach wiekowych (do ok. 27 roku życia) w przeciwieństwie do obszarów wiejskich, w których przewaga ta utrzymuje się znacznie dłużej (do ok. 65 roku życia).

Zadanie 26.2. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

1.B, 2.D, 3.C

Zadanie 27.1. (0–2)

Schemat punktowania

2 p. – za podanie nazw i numerów na mapie dwóch państw posługujących się alfabetem łacińskim oraz nazw i numerów na mapie dwóch państw posługujących się cyrylicą.

1 p. – za podanie nazw i numerów na mapie dwóch państw posługujących się alfabetem łacińskim albo nazw i numerów na mapie dwóch państw posługujących się cyrylicą.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

Państwa posługujące się alfabetem łacińskim:

1 Litwa *lub* (3 Rumunia)

3 Rumunia *lub* (1 Litwa)

Państwa posługujące się cyrylicą:

2 Białoruś *lub* (4 Bułgaria)

4 Bułgaria *lub* (2 Białoruś)

Zadanie 27.2. (0–2)

Schemat punktowania

2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

prawosławne

3

ZSRR

2

Zadanie 28.1. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

A. Nigeria

B. Indie

C. Japonia

Zadanie 28.2. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za sformułowanie dwóch problemów społeczno-ekonomicznych.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

W państwie A wystąpił bardzo wysoki przyrost naturalny przekraczający 25‰ (eksplozja demograficzna) co w przyszłości może wpłynąć na:

- wzrost bezrobocia
- nasilenie zjawiska bezdomności
- pogorszenie warunków mieszkaniowych ludności
- deficyt miejsc na uczelniach wyższych
- nasilenie zjawiska niedożywienia.

Zadanie 29. (0–2)

Schemat punktowania

- 2 p. – za uzupełnienie trzech wierszy.
- 1 p. – za uzupełnienie dwóch wierszy.
- 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

Od góry:

rudę miedzi, B
ropa naftowa, A
siarka, D

Zadanie 30. (0–2)

Schemat punktowania

- 2 p. – za poprawne wskazanie dwóch regionów i dwa uzasadnienia.
- 1 p. – za poprawne wskazanie jednego regionu i uzasadnienie.
- 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowa odpowiedź

Bliski Wschód

Państwa tego regionu zasobne są w ropę naftową i gaz ziemny, dlatego najwięcej energii pozyskuje się z tych źródeł.

Azja Południowo-Wschodnia i Australia

W strukturze produkcji energii największy udział ma węgiel. Najwięcej energii z węgla produkują Chiny.

Zadanie 31.1. (0–1)

Schemat punktowania

- 1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
- 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Korzystanie ze wspólnej infrastruktury z racji bliskości zakładów przemysłowych.
- Bliskość chłonnych rynków zbytu z powodu koncentracji ludności i zakładów przemysłowych.
- Możliwość kooperacji z innymi zakładami przemysłowymi.
- Niższe koszty produkcji w wyniku korzystania ze wspólnej infrastruktury, bliższego położenia kontrahentów.
- Dostęp do zasobów siły roboczej z racji koncentracji ludności napływającej w poszukiwaniu miejsca pracy.

Zadanie 31.2. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Przeciążenie infrastruktury technicznej i szlaków transportowych np. wyłączenia prądu.
- Mniejsza wydolność transportu (korki w ruchu transportowym) z powodu intensywnego przepływu osób i towarów.
- Niedostatek wolnych przestrzeni na nowe inwestycje.
- Wysokie koszty ziemi, czynsze z powodu dużej gęstości obiektów przemysłowych, infrastruktury i osiedli mieszkaniowych.
- Niedobory siły roboczej z powodu dużego popytu na pracowników.

Zadanie 32. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

B3

Zadanie 33. (0–2)**Schemat punktowania**

2 p. – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy w tabeli.

1 p. – za poprawne uzupełnienie dwóch wierszy w tabeli.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawna odpowiedź

Kolejno:

OPEC, Algieria

Mercosur, Argentyna

NAFTA, Kanada

Zadanie 34. (0–1)**Schemat punktowania**

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

1. F

2. P

3. P

Zadanie 35. (0–2)**Schemat punktowania**

2 p. – za poprawne uzupełnienie czterech wierszy.

1 p. – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

Wierszami od góry:

Ekwador, 3

4, C

Wybrzeże Kości Słoniowej, 5

6, B